

TAZETTE #8

THEATERAANZEE.BE

VRIJDAG 03/08/2012

POËZIE ALS REGIEAANWIJZING INTERVIEW MAUD VANHAUWAERT

Overdag zit Maud Vanhauwaert verscholen in een spiegelzuil op de dijk voor haar performance *Op het eerste zicht*. 's Avonds brengt de tekstperformer haar monoloog *Op het eerste licht*, waarvoor ze als 'zeechroniqueur' vorig jaar op Theater Aan Zee de basis legde. *TAZette* blikt met Maud terug op een bijzondere week. Maar het is nog niet gedaan: op zondag 5 augustus zal de jonge dichteres een marathon houden in haar zuil op de dijk: van zonsopgang tot zonsondergang zal ze voorbijgangers beschrijven.

Hoe kijk je tot dusver terug op deze festivaleditie?

"De afgelopen twee weken waren een emotionele rollercoaster. Het is heel intens geweest, met toch wel wat stress omdat mijn voorstelling hier in première ging. Ik ben naar alle hoeken van mijn eigen brein geslingerd (*lacht*). Het leukst vond ik de samenwerkingen met het TAZ-team en in het bijzonder met Helmut Van den Meerschaut, de technicus die ook mijn lichtplan gemaakt heeft. De voorstelling zelf is iedere keer anders geweest. Het is een cadeau om een voorstelling zo vaak na elkaar te mogen spelen. Zo blijft het evolueren.

Wat doe je juist tijdens je performance op de dijk?

"Vanuit mijn spiegelende koker beschrijf ik de passanten, wat ze even verderop via een geluidsbox ook echt kunnen horen. Ik kan alle voorbijgangers zien, maar zij mij niet. Ik noem het geen voyeurisme. De mensen bevinden zich niet in een privécontext maar in het publieke domein. Op de dijk kiezen ze er zelf voor om zich bloot te stellen, door bijvoorbeeld in bikini rond te lopen. De reacties zijn geestig. Sommige voorbijgangers blijven staan tot ze beschreven worden of blijven mee kijken naar andere passanten. Sommige mensen reageren niet op mijn beschrijvingen, omdat ze niet begrijpen dat het over hen gaat. Of ze leggen geen verband tussen de geluidsbox en de spiegelzuil, hoewel de kabel ertussen duidelijk zichtbaar is.

"Wat ik heel interessant vind, is de wisselwerking tussen beschrijvingen en aanwijzingen. Als er een vrouw in bloemetjesjurk passeert die aan haar sokken prult, zal ik dat benoemen, maar er misschien ook een zin achterna zeggen als 'ze heeft de neiging om een danspasje te maken'. Ik formuleer het als een feit, maar eigenlijk is het een regieaanwijzing. De mensen gaan opvallend vaak in die interactie mee. Ik laat de mensen vooral dansen en zwaaien, of nog eens krabben aan hun neus als ze dat tevoren ook al deden. Eigenlijk is het een erg simpel concept dat zowel voor kinderen als volwassenen werkt."

Vorig jaar begon je als zeechroniqueur op TAZ te schrijven aan je tekst. Is het niet lastig om pas een jaar later in première te gaan?

"Een jaar gaat waanzinnig snel hoor, zeker als je ouder wordt

(lacht). Het was goed om zo vroeg de eerste zinnen te kunnen schrijven, en die langzaam te laten rijpen. Zo was er tijdens mijn andere projecten altijd wel een stemmetje in mijn hoofd dat zei dat ik TAZ niet mocht vergeten. Ik heb voor dit project een mooie rustige aanloop kunnen nemen, zodat ik echt naar precisie kon toewerken.”

Jouw voorstelling laat zich misschien het best omschrijven als een poëtische monoloog. Dat is toch een genre dat je niet zo vaak ziet op de podia?

“Dat klopt wel, denk ik. Maar dit genre wil ik graag verder ontdekken. Toen mijn dichtbundel *Ik ben mogelijk* uitkwam, heb ik wel geregeld kunnen optreden als dichteres op literaire festivals. Deze voorstelling is waarschijnlijk minder evident om mee te touren. We zullen zien. Ik heb in elk geval fantastische weken achter de rug. Ik zal mijn ervaring op TAZ niet snel vergeten.” (FT)

VANDAAG OM 20U @ MARIEN STATION

UITGELEZEN AAN ZEE: EENVOUD WERKT

INTERVIEW ANNA LUYTEN

Luisteren naar wat literaire mensen en hun gasten over boeken te vertellen hebben en af en toe een streepje muziek. Simpel, eenvoudig en het werkt nog ook. Al zes jaar lang. Volgens Anna Luyten schuilt het succes van *Uitgelezen Aan Zee* net in die eenvoud. *Tazette* sprak met deze boekenliefhebster, journaliste en sedert jaren vast panellid van *Uitgelezen*.

***Uitgelezen Aan Zee* verandert graag van locatie. Eerst zaten jullie in Vrijstaat O, dan in een tent aan het Zeeheldenplein en nu in het Leopoldpark. Welke plek vindt u het leukst?**

Anna Luyten: “Ik hou heel erg van Vrijstaat O. als locatie. Door de grote ramen zie je de mensen op de dijk passeren en soms springen ze eens binnen. De locatie aan het Zeeheldenplein vond ik ook mooi. Hier in het Leopoldpark komen alleen mensen die het programma al kennen, denk ik. Onverwachte passage heb je dus minder. Maar het blijft een prachtige tent en we zitten nu een stuk dichterbij het festivalgebeuren.”

Wie kiest de boeken uit die besproken worden?

“Het is een redactie die de boeken kiest. Medewerkers van Vooruit (*de organisator, JM*) en van *De Morgen*. Wij (*Jos Geysels, Fien Sabbe en Anna Luyten, JM*) zitten niet in de redactie. Een deel van de boeken die we hier bespreken hebben we wel al besproken op andere locaties doorheen het jaar.”

Wat is het grootste compliment dat u als panellid van *Uitgelezen* kunt krijgen?

“Het is altijd fijn dat mensen achteraf komen zeggen dat ze het boek hebben gelezen en dat ze er dit of dat van denken. Nog fijner is het om te merken dat mensen die elkaar niet kennen, die in het publiek zitten, over die boeken gaan spreken. Dat mensen hun eigen leesgedrag doorgeven aan elkaar. Dat vind ik het mooiste compliment.”

Voor u zijn boeken een ‘noodzaak’. Geen dag zonder boek?

“Dat is zo, ja. Met ‘levensnoodzakelijk’ bedoelde ik dat lezen een gewoonte is. Ik kijk ook nooit naar televisie en moet veel wachten. Ik heb ook geen auto meer, dus ik gebruik alleen maar het openbaar vervoer. Ik heb altijd wel een excuus om iets te lezen. En als ik lezen moe ben, dat kan gebeuren, dan – en dat heb ik van Jos geleerd – dan kijk ik naar series op dvd.”

Door boeken te lezen leer je veel mensen kennen. Dat zei uw grootvader, zo vertelde u daarstraks. Is dat zo?

“Mijn grootvader bedoelde dat op twee manieren en dat besef ik meer en meer. Je krijgt een veel grotere openheid ten opzichte van mensen, maar je leert ook beter mensen ‘lezen’. Als je iemand ontmoet ga je die persoon makkelijker doorgronden, denk ik. Je wereld wordt gewoon scherper.

“Weet je, wat bij een goed boek zo fijn is, dat je in een tijdsritme terecht komt waardoor je even buiten jezelf staat. Je schuift je eigen tijd weg. Dat geeft een concentratie die zeer aangenaam is. En als je het niet langer kunt volhouden, dan schuif je dat boek gewoon aan de kant. Lezen helpt om op een andere, meer relativerende manier in de wereld staan.”

Welke gast uit de voorbije reeks heeft volgens u een aparte kijk op lezen?

“O, dat hebben ze allemaal. Iedereen heeft zijn eigen kijk en dat vind ik juist zo schoon. Elke panelgast schaaft mijn blik bij op zijn of haar manier. Wat me wel heeft gefraspeerd is de manier waarop Carl De Keyser, de fotograaf, over boeken spreekt. Dat vind ik toch wel mooi. Hoewel hij vooral bekend is van zijn beelden blijkt dat hij ook op een eigen manier met literatuur omgaat. Hij eist veel van een boek en tegelijk bekijkt hij een boek als een metgezel. Dat vond ik mooi.”

Als u een boek die op deze editie van TAZ wordt besproken zou moeten aanraden, welk boek zou dat zijn?

“Dat is toch wel het boek dat morgen (*vandaag, JM*) wordt besproken. Het boek van Jennifer Egan, *Bezoek van de knokploeg*. Die personages blijven me lang bij. Een boek onthoud je vooral door mensen die tegenover elkaar staan. En de manier waarop Egan schrijft: daar zit een kijk in op de vergankelijkheid van het leven, hoe alle dingen voorbij gaan en hoe mensen ouder worden. Ik denk daar nog altijd aan.”

Vandaag is het de zevende en laatste dag van *Uitgelezen Aan Zee*. Radiojournaliste Ruth Joos en schrijver Joost Vandecasteele zullen de rangen mee sluiten. Volgens Anna zullen de laatste boeken de beste zijn. Zeker komen dus. (JM)

VANDAAG OM 17U00 @ CAFÉ KOER

BLUE MONDAY PEOPLE EN ANDREA VOETS JONG MUZIEK

Een concert a capella beginnen: daar is moed voor nodig. Of toch een minimum aan muzikaal zelfvertrouwen. Blue Monday People, een trio genaamd naar een lied van Curtis Mayfield, durfde het gisteren aan tijdens zijn passage op Café Koer. Deze heren en dame hebben ook genoeg kwaliteiten in huis om hun publiek met vertrouwen tegemoet te treden. Sfeervolle eigen composities die leunen op soul en jazz, naast smaakvolle covers uit een rijk – blank en zwart – muziekarchief. Ze worden stuk voor stuk ingekleurd met een sobere maar efficiënte bezetting, bestaande uit een contrabas (met voorsprong het populairste instrument, zo lijkt het, op deze editie van Jong Muziek), een elektrische gitaar en de stem van zanger François Vaiana, die met veel overgave en zalvende bindteksten een wereld schetste waarin het beter kan – als we met z'n allen een beetje meer zorg voor elkaar dragen. Blue Monday People predikt als band verdraagzaamheid, kortom, en illustreert dit door in zijn repertoire zowel een lied van de Amerikaanse soulzangeres Millie Jackson ('Hurts So Good') als een tijdloze *americana classic* van The Band op te nemen ('The Weight'). Enkel bij de brave interpretatie van 'Summertime' van Gershwin kon je je gisteren afvragen wat deze versie toevoegt aan het origineel, behalve een gitaarsolo van Benjamin Sauzereau. Mooi trouwens om te zien hoe Lara Roseel zowel subtiele percussie als warme grondtonen aan haar contrabas weet te ontlocken. Blue Monday People is als trio alleszins goed op elkaar ingespeeld en dwingt een ingetogen concentratie af bij het publiek, onder meer door veel ruimte en/of stilte te laten in de nummers. Tot slot: de associatie met Marvin Gaye, een monument uit de zwarte populaire muziek, is wellicht geen cadeau bij wijze van aankondiging. Vaiana heeft een karakteristieke stem die bij momenten trouwens een beetje aan Elvis Costello doet denken, voor wie graag vergelijkingen maakt. Maar bovenal heeft Blue Monday People een eigen muzikaal gezicht dat we graag terugzien, in Oostende of elders.

Vandaag te gast in Jong Muziek is de jonge Brugse Andrea Voets. Zij brengt twee verschillende concerten, want achtereenvolgens een klassiek recital, 's ochtends in Fort Napoleon, en in de namiddag de eigen productie getiteld *Latin Lovers*. Eén ding is duidelijk: Voets is op TAZ met een muzikale missie, bevestigt ook Pieterjan Vervondel. "Zij heeft me twee jaar geleden al gecontacteerd. Met de mededeling dat ze de harp als instrument weer op de internationale kaart wil zetten. Van zo'n eigenzinnige ambitie word ik vanzelf al nieuwsgierig. Dus ik heb gereageerd, maar vorig jaar lukte het nog niet in haar agenda...Voor *Latin Lovers* werd ze begeleid door een kalligraaf. Ik ben benieuwd." (SH)

VANDAAG OM 11U30 @ FORT NAPOLEON EN OM 15U00 @ CAFÉ KOER

HOE DIT HET VERHAAL WERD RECENSIE REBEKKA DE WIT

"Ik ga het over *palings* hebben." Met deze zin krijgt Menno, het jongetje dat op het doek achter actrice Rebekka de Wit wordt geprojecteerd, de hele zaal spontaan aan het lachen. De toeschouwers komen amper bij als hij, tijdens een spreekbeurt op nationale televisie, tevergeefs een paling in een bokaal probeert te krijgen. De Wit vertelt hoe Menno, eenmaal thuisgekomen, bij zijn moeder uithuilt. Dat de mensen hem voor altijd zullen uitlachen. En dat hij nu nooit meer de pure schoonheid van zijn passie voor palingvissen zal kunnen beleven.

Het verhaal van Menno is slechts een kleine fractie van het ontwapenende *Hoe dit het verhaal werd*. De voorstelling is een perfect uitgedachte monoloog waarin een indrukwekkende de Wit een reeks uiteenlopende thema's tot een mooi geheel vermengt – gaande van de opnames van een *reality*-reeks in Madagaskar tot het herkenbare kantelmoment waarop een kind zich de fictie van het grote sinterklaasfeest realiseert. Tussen beide verhalen lijkt er een grote kloof te zijn - voor sommigen misschien wel onoverbrugbaar. Maar in het verhaal van de Wit, het verhaal zoals het is geworden, worden alle eindjes vakkundig aan elkaar geknoopt.

De Wit prikkelt met haar voorstelling de capaciteit van de toeschouwer om na te denken. Over het leven, over de puurheid van dingen maar vooral over de manier waarop wij de werkelijkheid in de hedendaagse maatschappij ervaren. Ze verduidelijkt op welke manier de ervaring van de realiteit wordt voorgekauwd door de media en hoe er wordt geregisseerd wat er in ons hoofd binnensijpelt. Of het nu spreekbeurten of documentaires betreft: alle verhalen zijn hun puurheid aan het verliezen. 'Zoals het is' documentaires worden geënceneerd, het zweet van wielrenners drupt in *high definition* rechtstreeks de huiskamer binnen. Tegelijkertijd maakt de Wit de toeschouwer bewust van de manier waarop zij hen 'misleidt'. Hoe ze zelf slachtoffer is geworden van de retoriek en de dramaturgie, twee middelen om de werkelijkheid te herstructureren. Een knap staaltje zelfreflectie. "Gebruik alle dramaturgie die je nodig hebt, maar gebruik het op zijn minst om iets te zeggen.", meent de Wit. Gelukkig heeft zij iets te zeggen.

Hoe dit het verhaal werd toont hoe onze verhalen weerloos zijn voor de manier waarop ze in de media – waartoe ook deze festivalkrant behoort – worden verteld. De toeschouwer krijgt inzicht in de manier waarop de waarheid maar al te vaak wordt ingewisseld voor een leugen die wel in het plaatje van de hedendaagse mediamaatschappij past. Het lijkt dus gepast bovenstaande woorden te vergeten en zonder invloed van de buitenwereld deze voorstelling zelf te gaan ervaren. (HD)

VANDAAG OM 19U @ AUDITORIUM VESALIUSINSTITUUT

ONTMOETING IN EEN TUSSENGEBIED

INTERVIEW SARA VERTONGEN

James Ensor maakte op het einde van zijn leven elke dag dezelfde wandeling door Oostende, steeds naar zijn vaste plekken. Vanuit zijn mansardekamer in het centrum van de stad maakte hij alsmat schetsen en schilderijen van hetzelfde stadszicht. Hoe kijken we naar een stad? Naar de dingen en naar elkaar? Kijken we wel echt? Dat zijn de vragen die BZB-actrice en theatermaakster Sara Vertongen zich stelde als basis voor haar locatieproject *Naast/Hinterland*, dat je het derde deel van de trilogie *Naast* zou kunnen noemen. Vertongen vertrok ook vanuit ontmoetingen, observaties en gesprekken die ze voerde met inwoners van de stad.

Vertongen: "Als we mensen vroegen waarom ze nu precies naar Oostende waren gekomen was het antwoord heel vaak dat ze er even tussenuit moesten. Wilden uitwaaien. Je ziet heel vaak het terugkerend idee dat de zee gezond is, dat er hier ruimte is. Maar er is ook een keerzijde denk ik: de zee is ook een grens. Verder dan de zee kun je niet - achter jou ligt alles waar je vandaan komt. En als je te lang blijft hangen kan het gevaarlijk zijn. Je kunt komen vast te zitten." Het hoofdpersonage in *Naast/Hinterland* is een vrouw die alles achter zich wil laten. Ze wil verdwijnen in de stad. Of oplossen in het zout van de zee. Ze leeft dan maar als een schim in een appartement waar niemand haar kent en wordt onzichtbaar. Vertongen vertelt over de vragen die ze zich stelt bij mensen die in het dagelijkse leven voor ons onzichtbaar zijn. Zo interviewde ze bijvoorbeeld een kamermeisje in het hotel waar ze verbleef: "Het fascineerde mij dat die kamermeisjes de mensen waren die overdag mijn troep opkuisen maar die wij zelf nooit te zien kregen. Wat denkt zo'n kamermeisje over mij als ze de spullen in de kamer vindt? Snuistert ze daar dan in? Kijkt ze welke boeken ik lees? Wat kun je afleiden uit de restanten van iemands leven?" Vertongen maakte bovendien een daklozenwandeling in Oostende: "De daklozen zijn niet alleen illegalen die willen vluchten, maar ook mensen die hier ergens op de rand zijn blijven hangen. Zo'n wandeling maakt je attent op het feit dat op die plaats, buiten, echt iemand slaapt. Onder de verluchttingsroosters van de stad zie je dan opeens slaapbanken, of ontdek je dat in het bosje een microgolfoven staat." Het zijn mensen die onzichtbaar dreigen te worden. Waar je voorbij wandelt. Maar is Oostende echt een stad van aangespoelden? Een stad waar je onzichtbaar kunt worden en blijven? "Ik denk dat je dat als buitenstaander misschien wel goed kan inzien. De inwoners van de stad zijn vooral bezig met van punt A naar punt B te gaan en leiden hun dagelijkse leven. De dagjestoeristen dan weer zien enkel een soort encenering van de stad. Die kijken ook niet echt, denk ik. Het is wat daar tussen zit, een soort tussengebied, dat ik eigenlijk wou grijpen." *Naast/Hinterland* wil een ontmoeting organiseren tussen het publiek en de stad. De blik richten op de dingen die we normaal niet zien. Als de voorstelling één effect moet hebben, dan is het dat. Vertongen: "De stad, al is het maar even, door andere ogen gaan bekijken. Dat je nu aan een bepaalde straat, een bepaald kruispunt, een specifieke herinnering hebt. Dat hoop ik. Dat je die straat nu niet meer kunt voorbijgaan zonder er eens aan te denken. Dat je in het station eens kijkt naar de mensen en je afvraagt:

"Waar gaan zij naar toe?". En dat je verbeelding telkens weer in gang wordt gezet." *Naast/Hinterland* zoomt in op de spleten van vergetelheid in de stad. Verandert onze blik, al is het maar voor even. Deze bloedmooie *realitycheck* zou voor elke Oostendenaar verplichte kost moeten zijn. (MVS)

T/M ZA 4/08 - RESERVATIE @ INFOSTAND CAFÉ KOER

TELEX

Zaterdag speelt FC Bato Congo een match strandvoetbal: om 16u op het sportstrand aan Thermae Palace tegen IVC Multi Mondo. Tout Puissant Mukalo en Toto Kisaku spelen mee, maar we hebben er ook graag nog wat TAZ-spelers bij. Wie zin heeft kan Patrick De Coster of Paul Kerstens aanspreken of een berichtje sturen naar paul.kerstens@kvs.be. Er is plaats voor iedereen!

Vandaag om 15u zijn er de toonmomenten van de theaterweek voor kinderen georganiseerd door Mu-Zee-Um. Afspraak aan de meetingpoint van het Familiepark. In de TAZette van morgen vindt u een neerslag.

Sommige nachtraven onder u hebben eergisteren misschien het geweldige *late night* concert aan de Kiosk meegemaakt van Bart Maris (trompet) en de Congolese muzikant Koujar (gitaar). Dat spontane concert was ter plaatse georganiseerd door Kamiel, Maris zelf en technicus Gert. Er hangt ook een mooie anekdote aan vast. Want tijdens een concert in Kinshasa was de vorige gitaar van Koujar stuk gegaan - iemand was erover gestruikeld. Bart Maris en Koujar hadden deze week nog een concert in Brussel en zijn onderweg in Gent gestopt om een nieuwe gitaar voor Koujar te kopen, met geld dat Bart Maris in al zijn goedheid had voorgeschoten. Tijdens het late concert eergisteren ging de spreekwoordelijke hoed rond tussen de aanwezigen en is er 250 euro opgehaald, geschonken door enthousiaste luisteraars. Voldoende voor Koujar om Maris terug te betalen en om deel te nemen aan een auditie in Parijs. Eind goed, al goed.

COLOFON

Redactie: Steven Heene, Evelyne Coussens, Margo Van Synghele, Filip Tielens, Hannes Dereere, July Mollin, Koen Aelterman, Simon Vandekerckhove

Foto's: Annie Boedt, Christophe Brysse, Tom Callemin, Annemie Craeye

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: LUC MUYLEAERT,
TARTART VZW, JAN DECLERCKSTRAAT 2, 8400 OOSTENDE.